

Anvendelse af 7-trins-skalaen

7-trins-skalaen skal anvendes absolut, og karakteren 12 skal ikke gives som en undtagelseskarakter

7-trins-skalaen og beskrivelserne af de enkelte karakterer skal uanset fag og uddannelse ses i relation til målene for det pågældende fag og den pågældende uddannelse. Det er derfor afgørende, at såvel bedømmere som eksaminander kender både karakterbeskrivelserne og uddannelsesforløbets mål, uanset om det drejer sig om en afsluttende prøve (summativ evaluering), eller om løbende evaluering, hvor der bedømmes i forhold til opstillede delmål for at understøtte den videre læreproces (formativ evaluering).

Et af formålene med 7-trins-skalaen er at sikre en fordeling af de beståede karakterer, som svarer nogenlunde til den internationale ECTS-skala. I boksen nedenfor ses, hvordan de beståede præstationer fordeles på ECTS-skalaens karakterer:

ECTS-skalaens karakterfordeling for beståede præstationer

A De bedste 10 procent

B De følgende 25 procent

C De midterste 30 procent

D De næste 25 procent

E De svageste 10 procent

Når man sammenligner ECTS-skalaens karakterfordeling for beståede præstationer med 7-trinsskalaen, forventes det, at af de eksaminander, der på landsplan og over tid består en given prøve, får:

- 10 procent karakteren 12
- 25 procent karakteren 10
- 30 procent karakteren 7
- 25 procent karakteren 4
- 10 procent karakteren 02.

Karakterskalaen skal anvendes absolut

Nationalt og over en årrække kan skalaen på denne måde siges at være relativ. Men i den konkrete brug er det afgørende, at karakterskalaen anvendes absolut med udgangspunkt i beskrivelserne af de enkelte karakterer og i forhold til fagets og uddannelsens mål. Den enkelte præstation skal derfor bedømmes ud fra karakterbeskrivelserne i karakterbekendtgørelsen set i forhold til målbeskrivelsen for uddannelsesforløbet. Hvor der ministerielt er udarbejdet vejledningsmateriale til uddannelsesforløbene, vil karakterbeskrivelserne være gjort fagspecifikke i forhold til de respektive mål.

Denne sammenkobling mellem karakter- og målbeskrivelser og den ønskede karakterfordeling opnås kun, hvis også de enkelte prøver tilrettelægges under hensyntagen hertil.

De respektive ministerier har i samarbejde med eventuelle beskikkede opgavekommissioner og lignende ansvaret for de centralt stillede prøver. Hvad angår de lokalt stillede prøver, for eksempel mundtlige prøver og projektprøver, er ansvaret lagt ud til de implicerede bedømmere, det vil sige eksaminator(er) og censor(er). Disse bedømmere skal i fællesskab sørge for, at prøven tilrettelægges og gennemføres efter de ministerielt udstukne overordnede retningslinjer for faget og for uddannelsen, så 7-trins-skalaen og de tilhørende karakterbeskrivelser kan finde anvendelse.

Der er to væsentlige forhold vedrørende bedømmelsen af den enkelte præstation, som også gjorde sig gældende med 13-skalaen:

1. En bedømmelse skal fortsat bero på et professionelt, fagligt skøn, og den skal fortsat foretages ud fra en samlet vurdering af præstationen.
2. Kravene til, hvad en præstation skal opfylde, for at eksaminanden består, ændres ikke ved overgangen til 7-trins-skalaen.

Sammenlignet med 13-skalaen giver anvendelsen af 7-trins-skalaen imidlertid anledning til en ændret praksis i karakterfastsættelsen for at sikre en udnyttelse af hele skalaen. Ved vurderingen af målopfyldelsen er det således bedømmernes opgave at vægte præstationens styrke med de mangler, der måtte være i præstationen.

Det er ikke ensbetydende med, at bedømmere fremover kun skal tælle fejl og mangler. Mangler er ikke nødvendigvis noget, der kan tælles – en mangel kan lige så vel være af kvalitativ art. Det kræver betydelig faglig og fagdidaktisk indsigt, ligesom det kræver konsensus mellem bedømmerne i et givet fag i en given uddannelse, at foretage en sådan afvejning af kvalitative og/eller kvantitative mangler set i forhold til den samlede præstation og forløbets mål.

Det er afgørende, at den traditionelle tænkning i forhold til den gamle skala ikke føres med over i den nye skala. For eksempel var karakteren 13 en undtagelseskarakter, der skulle gives for den usædvanligt selvstændige præstation, men der er ingen undtagelseskarakterer i 7-trins-skalaen.

Karakteren 12 er ikke fremkommet og må ikke fortolkes som et gennemsnit mellem 13-skalaens 11- og 13-tal. Som alle andre karakterer i 7-trins-skalaen har karakteren 12 sin egen beskrivelse, idet karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få, uvæsentlige mangler (§ 2).

En af begrundelserne for at indføre 7-trins-skalaen har været, at karaktergivningspraksis i nogle tilfælde var blevet afhængig af fag og uddannelser, så også på dette område skal man være opmærksom på ikke at overføre traditioner og sædvaner fra anvendelsen af 13-skalaen til anvendelse af 7-trins-skalaen.